

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével szemben,

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részé-
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

A német császár monológja.

Budapest, szeptember 20.

Egész Magyarország a német császár „lábainál fekszik.“ És ez kielégíti az ő hiuságát. A sors véletlene, a gyógyíthatatlan rákbetegség osztotta ki részére mai szerepét. A helyzet, a természet és a viszonyok idomították őt arra a szerepre, hogy már ily fiatalon ő játssza a primhegedűt az európai hatalmak koncertjében.

Van sok természeti jó tulajdonsága. Ezenkívül bir olyasvalamivel, ami megragadja, fanatizálja a monarchákért könnyen hevülő embert. De a legnagyobb titka Vilmos császárnak abban rejlik, hogy ismeri jól ezt a mai léha, felületes, hirsovár korszakot. Tudja igen jól, miként mostanában nem elég az, ha valaki lángész és nagy jellem, de portékáját nem képes árulni. Ma a hirnek a hóna alá kell nyulni, a hirnek szárnyakat kell adni.

Ebben nagy mester ökelme. A pozitívásával főzte le a kieli csatorna megnyitása alkalmával a francia újságírókat, mikor a sötét és viharos éjben, mesterséges világításnál a fekete háttérből egy himbalózdó hajó fedelén egyedül elötűnt fehér köpenyében, mint az ujkori Lohengrin hattyulovag. A francia zurnaliszták ezt látva, majd megőrültek.

Ugy veszem észre, a magyar hírlapíró kollegák, kevés kivétellel, szintén lázba

jöttek a vadászjegyet megváltó német császár láttára.

No, hát én szerencsésebb voltam náluk. Nekem egy kicsike kis tücsköm Tatától Mohácsig utazott a császárral együtt ennek szalonkocsijában s kihallgatta, miként gondolkozik a német császár a magyar viszonyokról. Az a lojális kis állatka cirpelt el nekem az alábbiakat:

Alig lépett be ő felsége a szalonkocsiba, faképnél hagyván saját külön leibartztját, egyedül lévén, hangosan kezdett gondolkozni: Geografiai professzorom arra tanított engem, hogy ezek közt a magyarok közt négy rend van: A betyár, kanasz, juraten és magnatenek rendje. És sajátságos! Amint tudom, a tatai házigazdánk, aki a magnatenek rendjéhez tartozik, csakis a mi kultúrnyelvünket, a hochdeutschot beszéli, mert hisz az egész tatai kastélyban egyetlen antidiluvianus kanaszent találtam, aki a barbár magyar nyelvet beszéli, egy vén huszárt. Ki is tüntetem arany érdemkereszttel, hadd legyen a jámbor ezért a pénzért mutogatni való nagy tudományáért megjutalmazva.

Ugy sejtem, hogy magnatenek előtt még az a feltevés is, hogy ők magyarul beszélhetnek, sottisszámba megy.

Pedig hát tegnap éjjel, amikor először aludtam magyar földön, olyan furcsákat álmodtam. Azt álmodtam, hogy Magyarországnak nem az a Tolle Zeig, hogy

is hijják csak, a „Bánffy“ volt a miniszterelnöke. Hanem hogy az ország ügyeit független, felelős miniszterium vezette. Olyan kormánya volt ennek az országnak, mely megóvta minden téren a magyar érdekeket és még csak azt sem engedte meg, hogy a császári főudvarmesteri hivatal olyankor, ha az udvar a magyar szék- és fővárosban tartózkodik, a vizet Bécsből cipeltesse le a budai várakba.

Sapperlot! Igaza is van! Hisz ennyi függetlenségre már mégis csak joga van Magyarországnak. Valamikor úgy tanultam, igaz, hogy azóta se jutott eszembe, hogy ezt a Magyarországot az osztrákok nem úgy hódították meg, mint Vilmos nagyapa Elzászt és Lotharingiát, sőt homályosan emlékezem olyasmire is, mintha Habsburgi Rudolfnak segítettek volna a magyarok leverni a cseheket. Igen! igen! Akkor a magyarok királya a mostani olmtüzi érseknek, Kohn urnak egyik őse volt, Kohn László. Ezért érsek most csupa hálából a Kohn ur Alsó-Ausztria-Magyarországnak Olmtüz nevű megyéjében.

Krutzi Türken! Furcsa dolog is ez a magyar korona! Azt állítják róla, hogy bizonyos esetben visszazáll a nemzet szabad rendelkezésére.

És én úgy észlelem, hogy ez a koronájával szabadon rendelkező magyar, csodálatosan derék nép. Milyen nép! Milyen nép! Meg van ez teljesen érve az önállóságra, hiszen itt majdnem mindenki beszél poroszul.

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Az uzorás özvegye.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

A papa beteges volt már néhány hete, hát őt, Emilt, az egyetlen fiát küldte fel Budapestre, hogy tárgyaljon azzal a vén, zsigori asszonnyal, kinek a papa kerek tizezer forinttal tartozik és a ki ezt az összeget felmondta.

Harmincezer forint volt ám a kölcsön, de hát tíz év alatt az öreg Szalmássy husz ezeret már letörlesztett; és midőn még csak egyharmada maradt a birtokon kebelezve, oly kimondhatatlan örült, meg aztán büszke is volt. Lám, ha még ez a teher is le lesz róva, a kedves fiának, Emilnek, mily szép, uras örökséget hagyhat!

Az öreg nagyon szerette fiát; tán azért, mert oly nagyon hasonlított korán elhunyt feleségéhez, vagy azért, hogy dacára a boldogult feleségéhez hasonlított a fiu, mégis más mindenben tökéletesen az apjára ütött.

Hogy miért nem vett fel kölcsönt az öreg vagy otthon, van a fővárosban, azt nem tudom; pedig hát még olcsóbb kölcsönt is

kapott volna. Lehet, hogy a ki és bekebelezés költségeit akarta megkimélni.

A fiu, ki a főreáliskolát Budapesten frequentálta — onnan került Magyar-Óvárra, hol a gazdaságit végezte — kiismerte magát a főváros chaoszában; egy középhangu szállodába tért s aztán felkereste a vén zsigori özvegyét.

A Lipótváros egyik kurta, szűk utcájában, keskeny emeletes házban aztán megtalálta a lakását; az egész emeletet Rozgonyiné, a vén zsigori özvegye birta.

Midőn Emil a sötét lépcsőkön fölért, elbámult; a majdnem piszkos földszintet ide fönny kiváló izlésről tanuskodó modern lakosztály váltotta föl.

Órára futószőnyeg a kárpitozott folyosón; délszaki növények szórványosan és diszkrét módon elhelyezve; szóval az a definiálhatlan izlés, melyet csak igen művelt és művészi érrel bíró emberek fejthetnek ki, — pláne — ha pénzüik van hozzá.

Csodálkozó tekintete egy csinos leányon akadt meg, kinek egyszerű ruházata és kötényt, keszkenős mivolta a szobaleányt sejteté vele, arra emlékezteté Emilt, hogy be kell jelentetnie magát.

— Kérem, ugyebár jó helyen járok; Rozgonyiné ő nagyságát keresem?

— Igen, uram; szabad kérem névjegyét?

— Teringettét! névjegyét? azt bizony nem hoztam; legyen szives az ifju Szalmássyt Telekházáról bejelenteni.

— Igen; tessék addig helyet foglalni, szólt a szobaleány és egy szárnyas ajtón eltűnt.

— Ki hitte volna? mormogta Emil és leült a folyosón levő csinos nádpamlagra, mely előtt nádasztalkán Madách »Ember tragédiáját« látta diszkötésbe bujtatva. — Nézd csak, nézd! ez bizony furcsa vén asszony: imádságos könyv helyett classikust olvas. Lehet, talán zálogban hagyta itt valami diák ember.

Nem ért rá Emil tovább morfondirozni, visszaérkezett a ganymed azzal, hogy tessék, ő nagysága kéri . . .

Emil belépett. A fejedelmi izléssel butorított fogadó szobában senki sem volt. Emilen kívül azonban élő lény mégis volt, és ez egy jó nagy és fényes biborvörös kardinális volt. Nagy, csillogó ércgyűrűn himbalózott a madár s okos szemével vizsgálta a belépett.

Most a szomszédaszobából ruhasuhogás hallatszott s abban a pillanatban a teremnek ajtókarpitja fellebbent és egy magas növésű,

Persze! csak akkor lehetne önálló, ha mi potentátok tiszteletben tartanánk azt a természeti törvényt, hogy a nemzetközi jogot a gyengénél ép úgy respektálni kell, mint ahogy respektálják azt a gyengék, nálunk erőseknél. Hja! hja! De hát mikor nekünk az az elvünk, hogy: „A deo rex, a rege lex“! és nem az, hogy: „A deo lex, a lege rex.“

Amint látom különben, ez a Magyarország nem is olyan kicsi egészen, mint a Reuszscheleiszscheisz nagyfejedelemiség, a melynek felét majorsági udvarom foglalja el. Nézzük csak a mappát, milyen nagy? Hm. A magyar korona területe tizenhét-ezer kilométerrel nagyobb, mint Belgium, Dánia, Görögország, Hollandia, Svájc és Portugália együttvéve.

Hát lakosa mennyi lehet? Háromszor annyi, mint Svéd és Norvégiának.

És ha meggondolom, milyen jó fekvése van! Igazán, a körülövező hegylancok és a saját külön folyamrendszer egyenesen arra utalja, hogy külön, önálló és független állam legyen. A mappa legalább azt mutatja, hogy csakis Olasz- és Spanyolország van oly jellegzetesen körülhatárolva hegylancolatoktól, mint ez az általunk lenézett, semmibe se vett osztrák bezírkecske, ez a Magyarország.

Pedig hát nagyon szeretheti az uristen ezt a Magyarországot, mert itt minden kiapadhatlan. Milyen tejjel-mézzel folyó Kanaán lehetne ebből az országból, ha nem lenne bástyának oda támasztva ahhoz az öreg, rozoga, toldozott-foldozott butorhoz, ahhoz az Ausztriához.

Szép, tesiben, lélekben erős emberek ezek a magyarok. Szeretik a szabadságot; humánusak, bátrak, vitézek. Hisz láttam, hogy a magyar honvédek milyen könnyen gollásch-hussá apríthatták volna az osztrák Braunhaxlereket, ha az a kommandirozó generális oda nem kiált nekik: Hó! Hó! Ihr barbaren! legyen eszetek! Ez csak tréfa! S nektek még tréfából sem szabad győzni, mert ha győzni fogtok sem gílt!

Das war nicht schlecht Kinder!

Mert hát így gyerekeskednek ezekkel a magyarokkal. Pedig a magyar nem gyermek nép. Hisz ezersztendős volt a múlt évben. Én pedig a Svabenspiegelből tudom, hogy Mózesnek a bérmaapja, Mathuzalem is csak kilencszázkilencvenhat esztendeig élt, tehát öt évvel volt fiatalabb a magyar nemzetnél.

Hátha még figyelembe vesszük, hogy ezalatt az ezeregy esztendő alatt a magyarok a mi kedvünkért a törököt hányszor verték meg. Megverték néha kedvünk ellenére minket is, az igaz! Teszem fei, a mikor a Mária Teréziától el akartunk kacsarni néhány tartománykát, akkor egy bolond magyar honvéd-oberster belovagolt Berliibe, s megsarcolta annak lakosságát.

No azután 1848-ban! akkor meg pláne úgy harcoltak, mintha az én felséges dinasztiam érdekében kellett volna verekedniök. A bécsi Vetterek negyvennyolcban kénytelenek voltak a muszka sógornak levelet írni, hogy „ó du lieber Augustin . . . alles ist hin!“ Segitsetek, mert „jetzt sind wir á hin!“

És az ördög tudja! én úgy látom, hogy a „gemeinschaftliche angelegenheiten“ nem nagyon floreálnak. S meg vagyok győződve, hogy Budapest különb Rezidenzstadtja lesz a független Magyarországnak, mint a minő most Bécs — miután egyszerre bajos két nyeregben ülni.

Hát azért én csak azt mondom a magyaroknak: Warts nur a piszl! mert igaz az, amit Bismarck-bácsi szemtől-szemben mondott egy nála sohasem járt nagy magyar diplomatának, hogy a „politikában van feltámadás!“

Van bizony! főleg ha egy nemzet életéről van szó.

Ezzel ő felsége mosolyogva szalutált saját magának a vasuti kocsí tükrében s csakhamar jóízűen elhorkolt.

Hentaller Lajos.

A német császár Budapesten.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 20.

II. Vilmos, a német birodalom lánglelkű császára, királyunk barátja és hatalmas szövetségese megvalósította régi tervét, és eljött újra a magyar fővárosba, a hol a dicső multu magyar nemzet körében oly jól érezte magát 1885-ben, midőn még mint ifju császári herceg és boldogult Rudolf trónörökös barátja itt járt. Most mint a föld egyik leghatalmasabb császára jött el hozzánk, de az a lelkes fogadtatás, a boulevardokon viharként felzúgó éljenzés nemcsak a hatalmas császárnak, a szövetséges német hadsereg első katonájának és urának szólt, mert az ifju császárban elhunyt feledhetlen emlékü Rudolf trónörösünk barátját is üdvözljük.

A fejedelmi vendég fogadtatásának előkészítő munkálatai az utolsó pillanatban jutottak befejezésükhöz. A kora reggeli órákban még ma is sok épületen dolgoztak nagy sietéssel a színes drapériák, zászlók, kivilágítási tárgyak elhelyezésén.

A keleti pályaudvartól a budai várpalotáig a hűvös őszi szélben lengő hatalmas zászlóerdőn bántóan látszott a fővárosi hatóságok részéről tanusított önző kérdés. Hogy csak minél inkább dokumentálják az — egyéb-iránt nem nagyon sikerült — diszitési munkálatok körüli érdemeiket, a házak tetejéről az utakon keresztülvont köteleken függő óriási zászlókon, valamint a zászlóárbcokon is túlnyomóan a főváros színeit, a vörös-sárga-kék trikolorát állították előtérbe, míg a vendéglátó magyar nemzet trikolorja elenyészően kisebb számban látható, s ami a lognagobb hiba — a német piros-fehér-fekete színek csak elvéve fordulnak elő, s itt-ott látunk egy-egy kis német sasos cimert. A fejedelmi látogatások etikettjének elismert régi szabálya szerint a német császár színeinek kellene dominálniok; utána következnek a magyar trikolor s csak itt-ott, inkább a főváros tulajdonát képező épületeken kellene fővárosi zászlókat kitűzni.

Ettől a tévedéstől eltekintve a bevonulási utvonal elragadó, szingazdag képet nyújtott. A legfényesebb a budai várak előtti tér. Az ujonnan épülő királyi palota falai elől elhordták az állványokat, s így a gyönyörű palota a maga szépségében látható. Gazdagon van diszitve a régi és az új palota közti óriási négyszögű térség is.

A budai várpalotában különben már tegnap óta élénk udvari élet folyik. Királyunk

mondani, hogy sajnálatomra, de óhajának nem tehetek eleget.

— Rrrrossz Tilda! csunya Tilda! rikácsoló a papagály, de most a szép asszony nem tiltotta el a kardinálist a fecsegéstől.

— Hanem most kérdés uram, hogy miután önnek egy kérését megtagadtam, ön nem-e tagadja meg nekem egy kérésemet?

— O! kérem! nem hiszem, hogy erre képes volnék . . .

— Vigyázzz! vigyázzz! krákgotta a piros madár.

— Nem maradhat vesszteg! duzzogott a szép asszony.

Arra kérésem tehát, ha itt maradna nálunk ebédre.

— Nálunk? kérdé Emil.

— Csodálkozok azon, hogy többesben beszélék? kérdé az özvegy bájos mosolylyal.

— Valóban! mert hiszen úgy tudom, nagysád özvegy; vagy nem úgy van? Ezt Emil szívzorongva kérdé.

— De igen; özvegy vagyok. Hát majd ebéd fölött, vagy után felvilágosítom e felől. Most pedig elküldöm önt; hanem ugyebár, egy órákor lesz szerencsém? és az az asszony mintegy kérően tekintett Emilre, ki gyorsan ígérte, hogy eljön, nehogy a szép özvegy még megbánja meghívását.

Emil pontosan megjelent az ebédén.

fiatal, igéző szép hölgy lépett az ámuló ifju elé.

— Gönnnnörrrrü Tilda! szép Tilda! ha, ha, ha, ha! pettyegte a papagály.

— Hallgatsz Karló!! csunya madár! korholá a gyengén elpiruló hölgy, s aztán Emilhez fordult:

— Üdvözlöm Szalmássy ur! Tessék helyet foglalni.

— Karrrrló jó fiu! Karrrrlóóó!

— Csend, mihaszna madara! kiáltá a szép hölgy és a himbálódzó madárhoz lépve, plasztikus, fehér kacsóival megfenyegette a felrebbenő madarat.

Emil szemeihez nyult, hogy ébren van-e.

— Szalmássy ur, bizonyára a felmondott tökélet hozta el . . .

— Nem asszonyom; édes apám beteg és a nedves őszi idő miatt házi orvosunk eltiltotta az utazástól, engem bizott meg, hogy nagyságos asszonyommal tárgyaljak; a hátralevő tizezer forintot még egy évig hagyná meg nekünk. Nem tudom, apa miért nem fizeti ki a felmondott összeget, hisz az hiszem, hogy ezt könnyen megtehetné, amennyiben bármely pénzintézet elvállalná e kérdés rendezését. Miután azonban édes apámuram rendelkezései mindig jók, bizonyára tudni fogja, mit művel, midőn általam kéreti nagyságos asszonyomat, hogy hagyná meg neki a

bekébelezett összeget mához egy évig. Ha talán nagyságod a kamatlábot felemelni óhajtáná, apa szívesen beleegyeznek.

A fekete haju asszony elpirult, még fehér hattyunyaka is belepirult.

— Ah! mily csunya beszéd!

— Bocsásson meg asszonyom, nem akartam megsérteni; azonban apa szavai szerint kellett . . .

— Természetes! hagyta helyben mosolyogva a parázsszemű asszony. Hanem kedves atyjaura kívánsága kissé kellemetlenül érint, miután elhatározta magamban, hogy Bécsbe megyek lakni; természetesen fogja találni, ha elköltözködésemmel minden vagyonomat is magammal viszem. Így hát képzelheti uram . . .

— Igen, persze; mondá Emil, ki az előtte ülő szép asszony villogó fehér fogait, apró, piros száját nézte.

— Így hát Szalmássy ur . . .

— Értem, értem, természetesen . . .

Most az asszony mélyen elpirult, mert észrevette, hogy az ifju nem is hallja, amit hozzája beszél, csak szomjas tekintettel bámulja.

— Szalmássy ur! — szólott a hölgy, ki ezzel Emilt mintegy felkelté melázásából.

— Kérem asszonyom!

— Tehát tesszen édes atyjaurának meg-

ugyanis már vasárnap reggel öt óraker megérkezett Paar gróf főhadsegéd, Marzsó udvari titkár és Imecs katonai irodai titkár kíséretében Belyéről Budapestre, a déli vasut pályaudvarába. A pályaudvaron ezuttal ő felsége kivánságára nem volt hivatalos fogadtatás, csak *Beniczky* Ferenc Pestvármegye főispánja, *Márkus* József polgármester és *Rudnay* Béla rendőrfőkapitány várták a királyt, a ki a megjelentekkel barátságos mosolylyal kezét fogott s azután a budai várpalotába hajtatott. Az utcákon a korai idő dacára szép számú közönség volt s a királyt, a ki pompás színben van, lelkesen éljeneztek. Ő felségét a királyi vár oszlopcsarnokában *Lichtenstein* herceg főudvarmester, *Apponyi* gróf magyar udvarnagy, *Loebenstein* szertartásigazgató, *Ybl* várkapitány és *Vézinger*, a királyi vár plébánosa fogadták.

A király vasárnap délben kihallgatáson fogadta *Bánffy* Dezső báró miniszterelnököt és *Goluchovszky* gróf külügyminisztert. A tegnapi nap folyamán az uralkodó-ház tagjai közül *Ferenc* Ferdinánd főherceg, *Ottó* főherceg és neje *Mária* Józsefa főhercegnő, *József* főherceg és neje *Klotild* főhercegnő, *József* Ágost főherceg és neje *Augusta* főhercegnő érkeztek meg egész udvarukkal.

Tegnap számos külföldi hírlapíró is érkezett Budapestre; tiszteletükre magyar kollégáik este az »Otthon« hírlapírók és írók köre helyiségében ismerkedési ünnepélyt és bankettet rendeztek, a melyen *Rákosi* Jenő, az Otthon elnöke lelkes beszédben üdvözölte a külföldi sajtó képviselőit.

Ma már a kora reggeli órákban óriási élénkség uralkodott a főváros utcáin. Hatalmas embertömeg hullámozott fel s alá, katonaság vonult fel csengő zeneszóval, s a különféle egyesületek rukkoltak ki zászlóikkal s jelvényekkel. Az idő, mely hajnalban borongós volt, utóbb szerencsére kiderült.

Midőn a király kilenc óra után a budai várpalotából a központi pályaudvarhoz hajtatott, már mindenféle ünnepélyes rend volt. A katonai sorfal és a végtelen sorokban felállított egyesületek s testületek mögött a százezernyi közönség.

A keleti pályaudvarra természetesen csak a fogadtatásra hivatalos egyéniségek s a sajtó képviselői juthattak be. A magyar kormány, élén *Bánffy* Dezső báró miniszterelnökkel, teljes számban megjelent. Ott voltak az uralkodó-ház fentemlitett tagjai, *Lobkovitz* herceg, hadtestparancsnok, *Beniczky* Ferenc Pestvármegye főispánja, *Rudnay* Béla rendőrfőkapitány, *Márkus* József polgármester, *Gerlőczy* Károly és *Haberhauer* János polgármesterek.

Tisztes, öregasszonyt talált az asztalfőn, a kit Rozgonyiné, édes anyja gyanánt mutatott be.

— Nem emlékezik anyámra? kérdé mosolyogva.

— Csakugyan! de bocsánat, nagyságos asszonyomra is emlékszem, de nem tudom urát adni, hogy honnét ismerem önöket; feléle Emil, ki az özvegy első látásakor már emlékeiben kutatott.

Az öreg hölgy most elhagyá az éttermet és Tilda is, ki felkelt az asztaltól, Emilt buoirjába hívta.

— Ott isszuk meg a fekete kávé és ott megengedem, hogy egy szivart elszívjon.

Azt a kis buoirt, melybe léptek, a szerelemnek, a boldog szerelemnek tanyájául készítette a tegzes Isten.

Selyem, peluches, drága indiai szőnyegek; ezüsttel áttört halvány-zöld selyem ékítették a falakat. A toilett asztal felett keret nélküli óriási velencei tükröt szorongatott egy bronz cherub izmos markával.

— Emlékszik még Rádó Tildára? Emil elpirult.

— Látom, hogy emlékezik; látom azt is, hogy a szégyenpir szállott az arcába, s látom, hogy ez a pir tanuskodik arról, hogy igaz, a mit ön felül hittem; t. i. hogy ön akkor nem beszámítható állapotban üldözött,

A perronon volt felállítva a diszszázad is zenekarral.

Pontban tíz óraker jelentette *Ludvig* Gyula főrendiházi tag, a M. A. V. elnökgazgatója a királynak, hogy a német császárt hozó udvari vonat a pályaudvar területére ért. Ő felsége ekkor közvetlenül a sinek mellé sietett.

A berobogó vonat második kocsijának ajtaja már nyitva volt, s II. *Vilmos* császár a nyitott ajtóban állt szalutálva. Még meg sem állt teljesen a vonat, midőn a német császár könnyedén leugrott.

Királyunk meleg kézzorítással üdvözölte. Ő felsége a német császárnak a megjelentek közül első sorban *Rudnay* Béla főkapitányt, *Beniczky* Ferenc főispánt és *Márkus* József főpolgármester-helyettesét mutatta be. *Beniczky* főispán Pestvármegye, *Márkus* polgármester pedig Budapest székes-főváros nevében üdvözölték a császárt, a ki *Bánffy* Dezső báró miniszterelnökkel s *Lobkovitz* herceg hadtestparancsnokkal kezét fogott s azután a király kíséretében megszemlélte a diszszázadot. A zenekar ezalatt a porosz himnuszt játszotta. Ezalatt a német császár kísérete is leszállt a vonatról. A német császárral együtt érkeztek gróf *Eulenburg* főudvarmester, dr. *Lucanus* kabinet-tanácsos, *Plessen* és *Hahnke* főhadsegédek, *Klinkowström* ezredes és *Boehn* őrnagy szárnysegédek, *Villaume* ezredes, dr. *Ilberg* udvari orvos, *Mielenz* udvari titkos tanácsos, *Schweirin*, *Schultz*, *Schneider* és *Abb* udvari tanácsosok, továbbá a diszszolgálat: gróf *Üxküll-Gyllenband*, *Pfeiffer* ezredes és herceg *Schönburg* szárnysegéd. Gróf *Eulenburg* nagykövet, herceg *Lichnowski*, gróf *Eltz* és gróf *Hülse-Haeseler* ezredes, attasék.

Amint a német császár királyunk oldalán a pályaudvar kijáratánál megjelent, az óriási téren viharos éljenzés zúgott végig, mely továbbszárnyalt a kerepesi-ut felé. Az uralkodók kocsira ültek s megkezdődött a bevonulás a kerepesi-uton, Erzsébet-köruton, Teréz-köruton, Andrassy-uton, Fürdő-utcán, Lánchidon, Albrecht-uton át a budai várakba.

Mindenütt lelkes éljenzés fogadta a császárt, a ki folyton barátságos mosolylyal szalutálgatott jobbra-balra. A kíséret szép porosz egyenruhás »snájdig« tiszteit nagy gyönyörűséggel szemlélték az ablakokból s az erkélyekről a szép asszonyok, leányok.

A királyi várakban a német császárt *Lichtenstein* herceg főudvarmester és *Apponyi* gróf magyar udvarnagy fogadták az alsó négyszög lépcsőzete előtt.

engem a szegény oltalom nélküli kóristalányt. Látom, hogy a fájdalom, boszuság és ijedségtől kisajtol szavaimra emlékezik, miket akkor az ön arcába vágtam.

Ön aztán egyszerre józan lett és bocsánatot kért tőlem.

O! én nemcsak, hogy megbocsátottam önnek, hanem örült szerelemre lobbantam! Imádtam önt Szalmássy ur!

— Engem? dadogá Emil.

— Igen; tudja, akkor az öreg uzsorásnál, volt férjemnél laktunk, egy nyomorult kamarában. Az öreg ur belém szeretett; vagy belém, vagy a hangomba, nem tudom, mert színházba nem járt, úgy látszik reggelenként, midőn néhány futamot énekeltem, tán ezzel megigéztem szegény öreg Rozgonyi szívét. Szeretlül kívánt, de én csak akkor álltam vele szóba, midőn ötvenezer forintot iratott reám és ide Budapestre költözött velem és édes anyámmal, ahol a pap is megáldotta frigyünket.

A szívem megfagyott, ha arra gondoltam, hogy mit csinállok majd, ha férjem jogjaiba óhajt lépni?

Milliószor megbántam, hogy édes anyámért, kinek gondtalan életet biztosítandó, háttáraztam magamat e lépésre... de késő. Elborult szememmel láttam őt felém közeledni; az utálat, lelkiis meretfurdalás, vagy

Az alsó négyszög lépcsőzeténél *Klotild*, *Mária* Jozefa és *Augusta* főhercegnők fogadták a császárt.

Az alsó négyszög fehér termében gyülekeztek össze a német császár fogadására gróf *Goluchovszky* Agenor közös külügyminiszter s a zászlós urak.

A felségek s az udvar a kék terembe vonultak, a hol a fogadáson megjelenteket bemutatatták. A német császár ezután a diszlakosztályon át lakosztályába vonult vissza, a hol átöltözködve, fél 2 óraker kocsin a főváros megtekintésére indult.

A császár királyunk társaságában megnézte a Mátyás-templomot, onnan az Albrecht-uton, Lánchidon, *Mária* Valeria-utcán át a Gizella-térre kocsizott, a hol a földalatti villamos vasut állomását tekintve meg, annak egy külön kocsiján a pálya egész hosszán végig az állatkerti végállomásig ment.

Innen az uralkodók a városligeti tó hídján át a millenáris kiállításból megmaradt történelmi csarnokokat, a Vajda Hunyadi várat s a renaissance udvart tekintették meg, majd a Széchényi-hidon, *Stefánia*-uton, *Andrassy*-uton, *Teréz*- és *Lipót*-köruton, *Margithidon*, *Krisztina*-utcán át a királyi várpalotába hajtatottak.

Délután öt óraker kezdődött meg az udvari ebéd a budai várak rózsatermében. Itt fognak a nagy horderejű tósztok elhangozni.

Az udvari ebéd alkalmával cigányzene fog hangzani a budai királyi palotában. Két cigánybanda: a *Radics* és *Berkes* bandája fog játszani egy-egy óráig. A cigányok Hunyadi László operából való kosztümöket készítettek erre a kiváló alkalomra. A cigányokat *Káldy* Gyula, az opera igazgatója tanította be a darabokra, melyek kettő kivételével mind régi magyar motívumu darabok. Először *Vilmos* császár szerzeményét »Dal Aegirhez« fogják játszani, továbbá *Lavotta* »Homoródi nótáját«, *Csermák* »Veszprémi nótáját«, *Bihari* »Hatvágás verbungosát«, melynek ütemei élénken kifejezik a huszár kardforgatását, továbbá *Bihari* nótája »mikor a pénz elfogyott.« Ezt 1815-ben játszotta *Bihari* József a nádor és felesége tiszteletére a *Margitszigeten*. Játszani fogják továbbá »Hazám«, *Czinka* Pannától, ez tele van *Rákóczi*-motívumokkal, *Stefánia* gavotteját, *Bohn* Kesergőjét és *Sárközy* »Lassu magyarját.«

Este fényes kivilágítás lesz.

elárult, általam meggyalázott ifju szívem, utolsó feljajdulása, menekvés vágya volt-e? felugrottam ültő helyemből... Rozgonyi reszkető tagokkal, tárt karokkal állott elém... egyszerre nagyot hörgött, megfordult, kezeivel kapkodott a levegőben... hanyat vágódott és rögtön meghalt.

Nem tudok erről az emberről jót mondani, habár roszt velem nem tett... hanem hagyatékában minden sor irás, minden nyom... a vérszopó uzsorást rajzolta elém. Csak az ön tartozásuk tiszta követelés... azért mondtam fel e tőkét... a váltókat, adósleveleket eltéptem. Hisz ismerem őket, mind szegény emberek.

Igen, félmillió vagyonom van. Ha hazaér Szalmássy ur, tessék megmondani, hogy a tizezer forint maradhat... akármeddig!

Hanem Emil! ha meg nem vet most, midőn dacára özvegy állapotomnak, még ugyanannak a hajadonnak érzem magamat, mint a kit a sétányon üldözött színház után, ki szegény, elhagyatott sorsomban megőriztem becsületemet, vegyen szolgálójául Emil... Emil, én imádom, szeretem.

A szép, parázsszemű asszony Emil fo- telje elé térdelt... Emil fölugrott.

— Igen asszonyom, én szeretem kegyedet, hanem engedje meg, hogy ezt levélileg tárgyaljam.

teherrel a cukorgyárhoz; a másik pedig be akart futni az állomásra s e percben történt a szerencsétlenség. Öt kocsi fedte romokban a sineket. Az egyik mozdony eleje és hátulja összerobbant. Emberáldozat nincs, egy embernek azon a lába törött el. A Dombóvár felől jövő óriási hosszú répvonat kocsijaiból is több összezuzódott. A vonatok még tegnap reggel sem közlekedtek, mert a romok elfedték a sineket.

— **(A pécsi sertéshizláló)** részvénytársaság tegnap végre megtartotta rendkívüli közgyűlését, melyet az első határnapon, múlt hó 29-én, a megjelent részvényesek csekély száma miatt nem lehetett megtartani. A tegnap délelőtt 11 órakor a keresk. és iparkamara termében megtartott közgyűlésen mindenekelőtt két üres igazgatósági tagsági helyet töltöttek be, megválasztván igazgatósági tagokul *Kammerer* Ferencet és *Keglevich* Istvánt, aztán pedig az alapszabályoknak a közgyűlés határozatképességére vonatkozó szakaszát oda módosították, hogy 15 tag megjelenése helyett csak 10 tag megjelenéséhez kötötték a határozatképességet. S aztán egykét kevésbé fontos folyóügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

— **(Sztrájk a honvéddapródiszkolánál.)** Öt hét óta folyik már a honvéddapródiszkola építése. Már kiemelkednek a falak a földből s a nagymennyiségű anyagot napról-napra szállítják a téglahordó fuvarosok, a mely feldolgozásra vár. Öt hétig ment a dolog, mint a karikacsapás s csak a fuvarosok sztrájkját erőszakoló pár izgató akarta megzavarni, bár nem valami nagy eredménnyel. Ma reggel azonban egyszerre kiütközött a sztrájk a hadapródiszkolánál, melynek előzményei a következők:

Az öt hét óta tartó munkánál főképp a segédszemélyzet, a földet, téglát, malterthordó

napszamosok elégedetlenkedtek. Elégedetlenségük oka pedig az volt, hogy bár kezdetben 1 frt napszámot kaptak, a vállalkozó ezt lejjebb-lejjebb szállította úgy, hogy 90 krajcárt majd nyolcvan krajcárt adott napszámra s ha az ellen a napszamosok panaszkodtak, röviden azzal fizették ki őket, hogy »le is út, fel is út«, mehetnek máshová. A múlt hétre járó napszámot is 80 krajcárjával kapták ki szombaton, de már ekkor a kőművesek is bérfelemelést kértek. Ők naponként 1 frt 20 kr. napszámot kaptak, ezzel azonban nem voltak megelégedve. A vállalkozó nem hajlott a kérésükre; gondoskodott kőművesekről, kik Pécsvárad és Bonyhád környékéről tegnap este kocsikon be is rukkoltak s ma reggel *nyolcvan elégedetlen helybeli kőművesnek kiadták a munkakönyvét*, hogy elmehetnek isten hírével. Ekkor azonban úgy a többiek, mint a napszamosok állást foglaltak az elbocsájtottak mellett s kimondták, hogy velük szolidárisak s vagy velük dolgoznak, vagy abbahagyják a munkát. S tényleg le is tették a szerszámokat, az országuton összecsoportosultak s aztán kimondták, hogy beszüntetik a munkát. A helyszínére a szigetikülvárosi rendőrlaktanyáról három rendőr ment ki a sztrájk hírére; dolguk azonban nem akadt s csak ott strázsáltak az építési felügyelőség irodája előtt. A kőművesek és napszamosok hazamentek s mikor *Vaszary* Gyula főkapitány kiment a helyszínére, már nem talált ott csak egy-két fő sztrájkvezetőt. Természetesen első dolguk volt az egyezkedési tárgyalás kitűzése, amit délután 3 órára tűzött ki.

A sztrájkolók tetteiből leírt panaszával szemben a vállalkozót is meghallgatandó, tudósítónk ma délből kintjárt a hadapródiszkola építési vezetőségénél, hol a következőkről értesült:

A sztrájk tulajdonképpen nem más, mint

ama 60 kőműves izgatásának eredménye, kiket a munkából elbocsájtottak. Mert csak 60 az elbocsájtottak száma s a többi 20 már önkényt állt hozzájuk. A 60 kőműves elbocsájtásának azonban meg van a maga oka, mert nagyon is hódolnak a szociálista elveknek s épen nem dolgoznak úgy, hogy a nekik adott 1 frt 20 kr. — 1 frt 60 krajcár napszámot bizony nem érdemelték meg. Már két hét óta különös figyelem alatt állottak, mindennek dacára nem dolgoztak úgy, ahogy a nagy napszám mellett kellett volna. Pedig a vállalkozónak mindent szigorú terminusra kell készenlétbe hoznia, mert jövő évi szeptember 15-re az utolsó szögig készen kell lennie az óriási építkezésnek, hogy a jelzett napon az épület lakható legyen. S ehhez járul még az is, hogy a múlt héten *Lahner* Viktor tábornagy itt járt s megszemlélvén az építkezés menetét, annak lassúságát kifogásolta. S végül az építkezés naponként a vállalkozó 500 forintját emésztvén fel: kénytelen volt úgy intézkedni, hogy a hasznavehetetlen elemeket eltávolítsa. Az elbocsájtottak munkakönyveiket vasárnap délelőtt kapták ki; ennek a késedelemnek oka azonban az volt, hogy a főpallér nem volt elkészülve a tömeges elbocsájtásra s a munkakönyveket a szombati fizetés alkalmára nem kontrollírozhatta. Ma reggel csak azok bocsájtattak el, akik önkényt csatlakoztak a többiekhez és a sztrájkizgatók fejeiként ismeretesek. A napszamosok napszámában — a ki azt megérdemelte — semmi változás sem történt; itt is voltak azonban olyanok, kik nem dolgoztak úgy, mint kezdetben s ezért történt az 1 frt napszámnak 10—20 krral való leszállítása. Végül a mi az idegen munkásokat illeti, mivel az építkezésnél kerekszám 1100 munkást foglalkoztatnak s a nagy építkezések miatt ezt előteremteni Pécsen nem tudják, ezért fogadtak

tott »domatsin« áll, a ki a családot kifelé képviseli. Legközelebb áll hozzá neje a »domatsica«, a ki a benső, a házi ügyekben viszi a főszerepet; ő a háziasszony a szó szoros értelmében, ő neveli a gyermekeket, ő az öregebb leányok tanácsadója stb. Nagy tiszteletben részesül és a család tagjai neki mindenkor kezet csókolni kötelesek. A családi asztalnál őt illeti a főhely s a legjobb falat; házba lépésekor mindenki feláll; csak engedelmével szabad előtte dohányozni, s nélküle a táncot, zenét nem szabad megkezdeni.

Montenegróban a nő nélkülözést, megaláztatást kénytelen tűrni. Szegény a cselédnél sem kevesebb, sem több — gyakran valóságos teherhordó állat — nehéz munka és rossz bánásmód mindennapi kenyeré. Míg a férfi, mint a világ valódi ura, hosszúszerű csibukjával sétálgat, addig neje tüzelőfát és deszkákat vonzol, s gyakran még férje ura fegyverét is ráadásul kapja. A nők e megaláztatása annyira megy, hogy a társaságban el sem tűrik őket. Még sem panaszozza alacsony sorsát a nő, hűséges társa férjének a harcban, békében éllemez, háboruban még fegyverét is tölti. Napjainkban is ilyenek itt az állapotok, és csak a legujabban kezd a cettinjei udvar jótékony befolyása szelidítőleg hatni e durva szokásokra, s lassan-lassan a nő társadalmi nyomorusága is enyhül.

Bulgáriában az állapotok egész azonosak a szerbekével, csak hogy itt a hitvestársi hűségre nagy súlyt fektetnek, s az özvegy nő a legkritikább esetben megy másodsor férjhez.

A romániai nő egész igyekezete a szajnaparti város műveltségét utánózni, igaz ez utánzásban több a

az angol nő beszél, a német nő itél. A francia nő rózsát nyújt, az angol nő georginát, a német nő nefelejtset. A francia nő előnye a nyelvben, az angol nőé a szeltemben, a német nőé a szívben rejlik.

A skandináv nő ideálról a nemrég elhalt Boyesen írja: »Egy fiatal, jó családból való norvég nő, ki pár év előtt vendégem volt, egyáltalában semmi illetlent sem talált abban, hogy éjnek idején egy fiatal barátja kíséretében járja be az utcákat áttanulmányozni az éjjeli életet. A mikor egy izben megszólítottam érte, hogy vasárnap délután a sétányon egy idegen urral ismeretséget kötött, szemembe kacagott és azt mondta, régi módi ember vagyok. Nemrég Norvégiában jártam, és akkor constatáltam, hogy ez asszonynak a typrusa nem elszigetelt jelenség ott, hanem igen gyakran fordul elő. Jelzője, mely méltán megilleti »az észak franciaia«, ugyhiszem szükségtelen szólnom többet, e kifejezés mindent megmagyaráz.

Olaszország gazdag nemes nőkben, kik, ha nem is vezetői, de ideális központjai voltak valaha a kulturéletnek; korlátolt szelleműek, de érzelemdusak. Egészen az alkalmi impressiók lényé ő, csak a reflexiókban erős s a gondolatvilágának szála nála a szívbe mennek vissza, mely nyitott kapuja mindig az »amore« szónak. A felhőtlen ég lánggá gyújtja képzelődését, de az önnállóságot vezető tevékenység rugóit megbénítja. Van jellemében valami, a mi nem dicséretes. Lassúság a gondolatmenetben, teljes közöny és érdektelenség a kulturélet jelenségei iránt, és e mellett a munka és műveltségnek közmondásos elhanyagolása bizonyos restséggel bélyegzi őket. Következmenye a rend és tisztaság hiánya; a családi

fel vidéki, falusi munkásokat, bár éppen a jelen alkalomra újabb munkások nem jöttek s a kik érkeztek, azok már ezelőtt is munkában voltak.

A sztrájkot különben nem veszik komolyan a vállalkozók. Csak az elbocsájtott s dolgozni nem akaró munkások izgatásának az eredménye ez, mely — ha holnap sem szűnik meg — már holnap délután a vidéki munkásokat állítják munkába, mivel az építkezésnél fennakadás nem lehet. Ma a vezetőség maga szüntette be a munkát, mert az ünnepi borítatása alatt álló néppel ugy se igen lehetett volna dolgoztatni, a kik aztán kedvükre gyülekezhetnek az országon, a csakhamar megjelent *Schmira* Károlyék beszédeit hallgatván. Még holnap délelőtt is szünetelteti a munkát a vezetőség, de már délután menni kell a dolgoznak, ha engednek a sztrájkolók, ha nem.

Ma délután volt egyezkedési tárgyalás a főkapitány előtt, melyen a honvédelmi miniszterium részéről az építésre való miniszteri felügyelettel megbízott *Zurna* Károly tábornok és az építkezési vezetőség egész személyzete megjelent *Páris* N. igazgatóval élükön. Megjelentek a sztrájkolók megbízottai is, azonban az egyezkedési tárgyalásnak pozitív eredménye nem lett s így ha a sztrájkolók meg nem gondolják magukat, könnyen kimaradhatnak a munkából s vidékiek fognak helyettük dolgozni.

— **(A pécsi r. k. főgimnázium)** irodalmi köre tegnap tartotta az alakuló gyűlését *Zalai* Mihály tanár elnöke alatt. A tisztikar a következőleg alakult meg. Aelnök: *Rihmer* Oszkár VIII. o. t. Főjegyző: *Borsy* Jenő, VIII. o. t. I. aljegyző: *Muraközy* László VIII. o. t. II. aljegyző: *Haberman* János VII. o. t. III. aljegyző: *Paragh* Sándor VII. o. t. Titoktartó: *Haberman* Antal VIII. o. t. Segéd-

titoktartó: *Gruber* Győző VII. o. t. Pénztáros: *Járányi* János VIII. o. t. Ellenőr: *Hohner* Antal VII. o. t. Rendtartó: *Schneider* Károly VIII. o. t. A rostáló bizottság tagjai lettek: *Borsy* J. *Schneider* K. o. *Beck* A. és *Fischer* VII. o. tanulók. A tisztikar megválasztása után az alapszabályok olvastattak föl, majd különféle indítványok intéztettek fel. Végül különnek már éveken át fáradságtalan buzgóságu elnöke *Zalai* Mihály tanár buzdította az ifjakat lendületes szavakkal az önképzés nemes munkájára.

— **(Jogászaink mozgalma.)** *Égi* Kálmán az „Olvasó-kör” ezidei elnökelője, ki már tavaly is elnöke volt a körnek és társai bizalommal és ragaszkodással ez évben újra felléptettek, szombaton este tartá programmbeszédét a „Vigadó” dísztermében egybegyűlt nagy közönség előtt. Programmbeszéde eltért a sablonszerű tervezetésektől, miért is élénk helyeslés és általános tetszésből eredt eljenzés szakította azt meg nem egy ízben, Röviden összefoglalva, *Égi* Kálmán nem akar az elődök hagyományán élőködni, az erős alapra díszes palotát kíván építeni. A jogászok feladatának tekinti a hazafias ünnepélyek rendezését, mert erről — sajnos — a multban gyakran megfeledkeztek. Ötvenedszer ünnepeljük meg — mondja — a jövő évben a szabadság megszerzését, kell tehát, hogy maradandó alkotással mutassuk meg a nagy férfiak iránt változhatlan szeretetünket. Megemlékszik arról, hogy juristáink multságok rendezésével tartoznak a nagy közönségnek, azért programmjába felvette a táncszorucskák, jogász-bál és majális rendezését; nem feledkezik meg arról, hogy juristáink tudományos munkával is töltsek idejüket, az irodalmi és művészeti estélyek meghonosítását sürgeti, említést tesz azon káros állapotról, melyet akadémiánkon a párbaj-mánia elharapózzása idéz elő, miért

is célja leendő a becsületbiróságot újra életbe léptetni; óhajtja, hogy a diákszövetség bezárt kapui újra megnyiljanak és a kongresszusok a diákkonzulátus felállítását keresztül vigyék; végre egyetértést a diákok közt létrehozni, a tanári kar és a jogászok közt a szeretetet és a becsület fejlesztési törekvése szeret. Beszédét egetverő eljenzés és általános megelégedés követte. Utána a felszólításnak engedve, *Stern* Ármin emelt szót, ki miután megdönthetetlen érvekkel korbácsolta az ellentábor, idézett példákat a multból, ezzel bizonyítva be, hogy az ellentábor amugy is sovány programját csak akkor tarthatja be, ha szakít a multtal, mire kevés a kilátás. Végül *Tétsi* István szólt buzdítólag, figyelmeztette a jogászokat arra, hogy kövesse mindenki meggyőződését és szavazzon azon párttal, melyről hiszi, hogy inkább képes a jogászság ügyét előmozdítani. Mindkét beszédnek megvolt a hatása és nem egy fehér toll tűnt el a kalapokról. Erre aztán rágyújtottak a nótára, mely mutatja, hogy *Nagy* Jenő ellen nincs kifogás, de nincs ok arra sem, hogy megfoszszák az elnökségtől azt, a ki magát mindaddig arra érdemesnek mutatja.

— **(Az erdélyi püspök a legényegyletben.)** A kath. legényegylet vasárnap este adta elő ismételtén a „Polgár-erény” c. képet az iparúzó életéből, melyre egy héttel előbb a nagy záporosó miatt sokan nem jöhettek el, kik azt szívesen megnézték volna. A vállalkozás fényesen sikerült; a látogatottság akkora volt, hogy előbb újabb padokat hoztak előre a vendégeknek, majd be kellett szüntetni a jegykiadást. Ekkora és ilyen szép társaság, bár igazán rászolgál a pártfogásra ezen derek egylet, hamarosan nem gyűlt egybe. A nagy látogatottság nemcsak a jó időjárásnak, hanem főleg azon már napok óta szájon forgó hírek tulajdonítható, hogy a városunkban időző

élet egyhangu és unalmas, melyhez járul még koronkint az érzéki bűnök egész rajza, s a korlátot nem ismerő naivitás affectálása, a mi természetesen minden egyéb, csak nem naivítás.

Görögországban erkölcsileg lehető legmagasabb nívón álló hölgyeket találunk. Talán azért, mert rendszeren egy nagyon szigorú és nem kevésbé féltékeny férj kezeinek súlyát érzik vállakra nehezeden; de ő nyugodtan hajlik meg a legzsarnokibb házi úralom előtt is; hisz talál kárpótlást a zajos és sok multságban, mely iránt különösen az északi görög nagy szenvedélylyel viseltetik. A pelloponesusi nő már több szabadságot élvez, s azon általános szeretetreméltó modor és viselet mellett, mely a pelloponesusiakat jellemzi, a mindennapi élet terhe kevésbé nyomja vállait, mint amazokét. A szigeti görög nő büszkébb, mint szárazföldi nővére. Élénk kedélye folytán s mivel gyermekségétől kezdve ki van téve a külbefolyásoknak jelleme önállóbban fejlődik, és törekvésük gyakran tulhatnak a szűk családi élet körén. A jóniaiak például híresek a zene iránti hajlandóságokról és egyéb magasabb szellemi törekvésükről. Nagyban és egészben a görög nők nyárs polgári benyomást gyakorolnak a szemléltre.

A balkán félszigeten találjuk az albánokat; náluk fővonás, hogy a nő házigondtól terhelve, kitéve rossz bánásmódnak s a vérboszu ezer veszélyének, mely otthonát semmivé tétellel, családját elpusztulással fenyegeti, száználmas életét kunyhójában tölti. Itt ül naphosszat szövöszéke mellett. Ha férje harcba megy, elkiséri, eltávolítja a sebesülteket, hordja a lőszereket és a puskát. A gyengédség egyedüli kifejezése a ravatalon van, melyet énekelve állnak körüli

Keletre Törökország terül el. Népe kiváló szellemi és erkölcsi tulajdonokkal van felruházva, élénk felfogását, gyakorlati érzését ellenségei is elismerik, becsületessége és jószívűsége a körülötte lakó népek között nagyon kiválik. Főhibája ama lelki nyugalom, mely egyszersmind legjellemzőbb sajátsága is. E lelki nyugalom kedvéért sokáig türelmes oly visszaélésekkel szemben is, melyek később a nyakára nőnek, és ez az mi nem engedi, hogy a jövőről kellőképp gondoskodjék, vagy hogy oly tevékenységet fejtsen ki működésében, mely által a körülötte lakó népekkel is képes lenne versenyezni. Az uri nők elkülönítve vannak a férfiktól, restek, léhák és kalandkedvelők, a szegényebb osztályoknál ellenben ők a háztartás vezetői s a háremekben kézimunkákkal foglalkoznak. Híres ékszereik, drágaköveik most már nagyrészt a mult emlékei közé tartoznak, de azért még ma is puc kedvelők, úgy hogy a legizléstelenebb öltözetnek, — mert csak ilyenben járnak — is tudnak kacér jelleget adni. A hirhedt regék az eunuchok által őrzött nőkről természetesen csak egy pár vagyonos családra vonatkoznak, a nők nagy többsége meglehetősen szabadságnak örvend, s a papucskormány náluk sem szokatlan. Nagy számu feleséget a legtöbb török már csak a költség miatt sem tarthat, s az odaliszkek s a rabszolganők rendszeren csak a cselédséghez tartoznak.

Északabba találjuk a szerbeket, kiknél a családi érzék legélénkebb kifejezést nyer, hol szokás, hogy a családtagok, vagy a rokonszaladok közös háztartást vezetnek; közösen garázdálkodnak és az ingatlan vagyont — az egyesek mellékjövedelmének kivételével nem osztják el. A „Zadruga” élén a család összes tagjai által választ-

erdélyi püspök ur, kit még papsága első éveiben azon nagylelkű adományért, melylyel a házépítés költségeinek fedezéséhez járult, az egyetel védnökei közé választott, kilátásba helyezte az öt meghívó elnöknek, Igaz Béla, dr.-nak, magas megjelenését; és sokan kívánták látni még egyszer azt az Isten szíve szerint való buzgó, fiatal főpapot és mágnást, kiről oly sok szépet hallottak már s a kit ittléte alatt annyira megszerettek, hogy épen nem haragudtak volna meg, ha vissza nem tér bércecs hazájába, hanem itt maradt volna közöttünk — bár ő erre saját vallomása szerint nem is gondol. Igéretét, bár ez épen nem volt határozott, beváltotta. Pont 8 órákor, mikorra az előadás kezdete jelezve volt, jelent meg kedves rokonainak, dr. Cirer Elek városi főorvos és családjának, valamint volt nevelőjének Döbrössy Alajos tanítóképző intézeti igazgatójának társaságában. Megjelenésével örök hála kötelezte az egyetelt annyival is inkább, mert hisz egész délelőtt a székesegyházban volt elfoglalva, a mi nem csekély mértékben fárasztotta ki. Az előadást figyelemmel hallgatta mindvégig, tapsolt közben-közben a sikerült jeleneteknek. Teljesen meg volt elégedve a darab irányával, valamint az előadással. De igazán jól is esik ilyen darabot látni, melyben játszva tanul és nyer helyes irányt a fiatalság, az az iparos ifjuság, melyet a szocialdemokracia csalogat karjaiba eget földet ígérve neki, de tényleg csak gyűlöletet kelt fel benne, kiől belőle minden nemesebb érzést és testileg, lelkileg tönkretesz, mint ezt a jelen darab is illusztrálta. Kitűnt a szereplők közül Kaizer Viktor különösen »Zupass« kupléjával, mely általános tetszést és tapsvihart aratott és kinek a püspök, midőn az előadás végén az elnök lekísérte s véletlenül utközben bemutattna neki, 1 darab 10 koronás magyar aranyat ajándékozott; továbbá Jovanovics Miklós, Nándoraty kerégyártómester szerepét műkedvelőtől ritka nyugodtsággal és otthonossággal adta, Szabó János, Kiel József és Rumpach Károly. Az előadás közben, de még elején érkezett Majorossy Imre polgármester is. A püspök mellett foglalt helyet és kitarított mindvégig. Az ő megjelenése betetézte az ifjuság örömet s nem is felejt el egyhamar. Ott láttuk még Butyka Sándort, az erdélyi püspök titkárát, dr. Wurster József és Fent Ferenc teológiai tanárokat, Körmendy Károly vicerecort, Dr. Nagy Benjamin gimnáziumi tanárt, Kleber Jánost, az Angszter családot, Jiratko Albint, Szvacsek Mihályt családjával, Ganter, Szabó Géza, Felber, Bayer stb. Valasztmányi tagokat, Hercenberger bácsit, Varga Istvánt, Hradek Károly spiritualist, Igaz Béla, dr. m. elnököt, Krum Pétert, Mayer Györgyöt stb. Az erdélyi püspök 10 frttal váltotta meg jegyét. Felülfizettek még: Remes Fer. 10 kr., Festl Nándor 30 kr., Angszter József 80 kr., Ganter Ferenc 20 kr., Bencenleitner Lajos 20 kr., Fleischer János 20 kr., Köves Károly 50 kr., Szabó Géza 20 kr., Dr. Nagy Benjamin 1 frt., Antos Mihály 25 kr., Butyka Sándor 1 frt. 60 kr., Háj Ede 60 kr., N. N. 60 kr., Muszti József 60 kr., Simon József 30 kr., Göbel Rezső 10 kr., N. N. 30 kr., N. N. 30 kr. A nagylelkű adakozóknak, valamint *Eilensfeld* Alajos fodrásznak, ki az első előadás alkalmával a maszkirozást igen ügyesen és ingyenesen végezte, az ifjuság halás köszönetet mond.

— **(Szurkálás.)** Ismét a szegzárdi legényekről szól az ének, a kiknek ősi virtusuk, hogy egymást jól összeszurkálják, ha többet isznak, mint kellene. Most is véres verekedést rögtönöztek Tóth Sándor és Tóth János több társukkal Szegzárd egyik kocsmájában, a hol először a kocsmárosnak mentek neki, majd pedig ennek sógorát, Veischinger Ferenc iparost surkálták össze annyira, hogy a kórházba kellett szállítani. Életben maradásához nem sok a remény, mert 9 szurás járta át testét.

— **(Ismeretlen hullá.)** A ligetpusztai halászok a Drávából egy 60—70 éves,

sokác ember hulláját halászták ki. A holttest már vagy tíz nap óta volt a vízben s vagy öngyilkos lett, vagy úgy dobták a vízbe, a mely utóbbi körülményt az is megerősíti, hogy külerőszak nyomai láthatók rajta. Hogy ki az illető, még eddig nem tudják. A vizsgálat különben folyik.

— **(Mégmart egyének.)** Nagytótfalu községben egy veszett kutya *Velker* Emma, hétéves kisleányt megharapott s aztán eltűnt, mielőtt ártalmatlanná tehetnék volna. Csarnótán pedig egy veszett macska *Szabó* Sándornét és *Telegdi* Sándornét marta meg. A megmártakat felviszik Budapestre a Pasteur-intézetbe.

— **(Menetrend változás.)** F. év október hó 1-től a Mohácsról este 8 óra 15 perckor és Villányról este 9 óra 51 perckor induló személyszállítással egybekötött tehervonatok *személyszállítással nem közlekednek.* Az őszi hajómenetrend szerint a Mohácsról Budapestre délelőtt 8 óra 30 perckor induló személyhajóhoz a Pécsről reggel 5 óra 35 perckor, a Budapestről Mohácsra délelőtt 10 órákor induló személyhajóhoz pedig a Mohácsról reggel 5 óra 50 perckor induló vonat csatlakozik.

— **(A vasárnapi bérmálás)** alkalmával úgy megtelt a székesegyház, hogy több ember nem is fért bele. A püspök csendes sz. mise után igazán kenettel teljes közvetlenséggel csengő hangon csinos beszédet intézett a bérmálандókhöz, majd vagy 600-nak adta fel a bérmálás szentséget, mely után megindító szavakat intézett a bérmál szülőkhöz. Hétfőn reggel 1/2 9 órákor indult el édes anyjával; ő Bpsten keresztül egyenesen Gyulafehérvárra megy. Megjelentek tiszteletére a pályaudvaron Troll Ferenc káptalani helynök, Fekete Mihály városi főügyész, Döbrössy Alajos, Wajdits Gyula, Háj Ede, Igaz Béla dr. és Tichy Sándor ujjonnan felszentelt áldozár.

— **(A pécsi kereskedelmi és iparkamara közülése.)** A pécsi kereskedelmi és iparkamara ma délután tartotta *Little* József elnöklete alatt rendes havi ülést, melyen a napirend előtt elnök bemutattna a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló törvény végrehajtása tárgyában kiadott kereskedelemügyi miniszteri rendeletet. A kamara a törvény kibocsátását megelőzőleg tartott értekezleten résztvevén, ez alkalommal a rendeletet, valamint azt is, hogy egyik-másik javaslata a rendeletben figyelembe vétetett, tudomásul veszi; éber figyelemmel fogja azonban kísélni, hogy a rendeletnek nem-e lesz benítő hatása a hazai borkereskedelemre. Kamarai elnök jelentést tett ezután a kamara által szervezett elektrotechnikai tanfolyam eredményéről, mely azt bizonyítja, hogy e tanfolyam fényesen bevált s a kitűzött cél a legteljesebb mérvben eléretett. A tanfolyam költségei eddig 627 frtra rugnak. A kamara a tél folyamán szükségesnek tartja a kazán- és gépkezelők részére egy tanfolyam szervezését, hogy az előírt vizsga letetését megkönnyítse, mihez a közülés hozzájárulását megadta.

A kereskedelemügyi miniszterium leirt a kamarához, hogy a kamarai tagok megbízatása f. é. dec. 10-én lejár s így a kamara ez évben újra alakítandó. Felhivatott a kamara, hogy a választási lajstromokat a választás vezetésével megbízott bizottságoknak küldje meg s egyszersmind a miniszter a bizottságok megalakítása s a választás megejtése iránt is intézkedett. A választási lajstromok már befejezéshez közeledvén, a választások a jövő hónapban meg lesznek ejthetők.

Egerágh község helypénz dijszabályzat tételének felemelését a kamara nem javasolja, mert nem tartja megengedhetőnek, hogy a község vasári forgalmának csökkenése folytán beállott jövedelem apadás a vásároló közönség megterhelésével ellensúlyoztassék.

A hivatalos statisztikai adatszolgáltatás tárgyában alkotott törvény tudomásul vétetett.

A somogyvármegyei kéményseprői szabályrendelet módosítása a kamara javaslata értelmében eszközöltetvén, annak jóváhagyása ellen a kamara észrevételt nem tesz.

Olvastatott a kereskedelemügyi miniszteriumnak a zugkiállításokkal üzőtt visszaélések meggátlása tárgyában a kamarához intézett leirata, melyben felhivatik a kamara, hogy az iparosokat a kormányi vagy hatósági támogatás nélkül rendezett kiállításokon való részvételtől tartózkodásra figyelmeztesse. A kamara a leirat értelmében fog eljárni; nem hallgathatja azonban el, hogy még 1895-ben felhívta a miniszter figyelmét a kiállítási ügynökök széljelzéseire, hogy az ország el van árasztva érték nélküli kiállítási érmekkel és jelvényekkel.

A m. kir. fővámgazgatóság átír a kamarához, hogy a pécsi vámhivatal felállításához szükséges, a vámköteles árukról szóló kimutatást bocsássa rendelkezésére, melynek összeállítását a kamaránál már folyamatban van. A m. kir. államvasutak igazgatóságát egyszersmind utasította a keresk. miniszter, hogy a pécsi pályaudvar kibővítési munkálatainál a vámhivatal részére szükséges helyiségek elhelyezésére figyelemmel legyen.

Baranyavármegye alispáni hivatala a miniszter utasítása folytán a kamara véleményét kéri arra nézve, hogy a háziipar mely ága s miként lenne a megyében meghonosítandó és fejleszthető? A kamara egész területén, így Baranyában is a mezőgazdasági kisebb eszközök, gyékény, vászon készítése s agyagipar üzetik háziiparilag a helyi szükségletet kielégítő mérvben. A kamara véleménye szerint ugy ezen háziipari ágaknak mesterséges uton kivitelre való fejlesztése, mint új iparágak meghonosítása érdekében hozott áldozatok nem állnának arányban az elérhető eredménnyel, mert az értékesítési viszonyok nehezek, a lakosság nem oly sűrű, mely valamely új háziipar meghonosítását indokolná s a nép az ipari és forgalmi vállalatokban, a szőlők felújításánál elég és nagyobb jövedelmet talál, mint a háziiparnál.

A pécsi posta és távirda igazgatóság a cheque és clearing forgalom terjesztése érdekében megkereste a kamarát, hogy azon kereskedelmi és ipari cégek jegyzékét, melyeknek az említett forgalomba való belépése remélhető, az igazgatósággal közölje. A kérelemnek a kamara készséggel eleget tesz s egyszersmind javasolni fogja az igazgatóságnak, miszerint mint a kamara tevé, felterjesztést intézzen az illetékes miniszteriumhoz az átutalások megkönnyítése céljából a cheque és clearing intézmény decentralizációja tárgyában s hasonlóan javasolja, miszerint a kereskedelmi iskolákban a cheque kezelése tüzetesen taníttassék.

A kolozsvári társ kamarának a vándorraktárak és kereskedelmi utazók által okozott visszaélések meggátlása tárgyában intézett átiratára a kamara elhatározta, miszerint ez ügyben még Baross miniszter által kiadott s eredményre vezető intézkedéseket tartalmazó rendeletet az elsőfoku iparhatóságoknak másolatban megküldi.

Az iparos segédek szakrajztanfolyamának segélyezésére a kamara az idén is 200 frtot szavazott meg, a pécsi kiállítási ösztöndíjat *Jilly* Lajos a pécsi kereskedő és ipartársulati ösztöndíjat pedig *Asztalos* György állami ipariskolai növendékeknek adományozta.

Pécs sz. kir. város kereskedő és iparostanonciskolai bizottságnak a pécsi keresk. és iparos tanonciskolák multévi viszonyait ismerető jelentését a kamara örvendetesen vette tudomásul. A kamara a Pécssett megindított »Iparosok Lapja« anyagi és erkölcsi támogatását határozta el amennyiben az immár 8-ik számát élő szaklap megmarad eddigi nívóján s politikával nem foglalkozik.

Avult pénzeket érmekeket, régi tallérokat és ezüst huszasokat, mint mindennemű régiséget készpénz mellett a legmagasabb árban avagy cserében, más tárgyak ellen vált be **SCHÖNWALD IMRE** ékszerész Pécselt Király-utca (Hattyu-épület.)

TÁVIRATOK.

— **Szociálisták tüntetése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A fővárosi szociálisták impozáns tüntetést rendeztek tegnap az általános választói jog mellett. Zászlók és különféle jelvények alatt mintegy 30.000-en gyűltek össze a Kálvintéren „Jogot a népnek!“ „Le a zsarnoksággal!“ „Ahol jog nincs, ott nincs baka!“ és hasonló föliratú táblákkal a városligetbe vonultak ki a legszebb rendben, ahol elnökké Gombos Bélát, jegyzővé Pfeiffer Sándort választották. Bokányi Dezső eljenzések közt tartott fulmináns beszédet az általános választói jog érdekében. Több szónoklat meghallgatása után Pfeiffer határozati javaslatát fogadták el, mely szerint a jelen népgyűlés egy hatalmas népszövetséget alapít meg az általános, titkos szavazattal egybekötött választói jog kivívásáért indítandó harc megvívására.

— **Millenniumi emlék Csacán.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Vasárnap leplezték le az árvamegyei Csacán a millenniumi emlékszobrot. Pósa Lajos versét Szigethy János szavalta; utána Szeghy János főszolgabíró és Ráth Péter, a kerület orsz. képviselője szónokoltak.

— **A svéd király jubileuma.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Svédország lelkesen ünnepelte meg királyának II. Oszkárnak 25 éves uralkodói jubileumát.

— **Ney Dávid ünneplése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Tegnap este ünnepelték a m. kir-operaházban Ney Dávid huszonöt éves jubileumát. A „Varázsfuvola“ került színre. A jubilánst Huszár intendáns helyettes és Káldy Gyula igazgató üdvözölték és számos ismerősei köréből is.

— **Veni Sancte az egyetem.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A budapesti tudományegyetem a „Veni Sancte“-n Klinger apát celebrált. Istentisztelet után az új városház dísztermében Vlascits Gyula miniszter, báró Eötvös Lóránt és az összes egyetemi tanárok részvételével volt a tanév megnyitó ünnep. Bodnár István, prorektor, beszámolt a múlt tanevről; Herceg Mihály ezidei rektor pedig székfoglalóját tartotta.

— **Királynénk Máriacellben.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Erzsébet királyné Máriacellbe, a híres bucsujáróhelyre, érkezett, melyet évenként meglátogat, emlékeül annak, hogy Mürzuschlagban a lova alatt egy hid beszakadván, ő felsége minden sérülés nélkül menekült meg.

Laptulajdonos Pelelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékokat észlelünk, elvetjük azt legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez testi egészségünknek az eset, ezamba se veszünk. Egy kis köhögés, főtájás, emésztési zavarok stb mit tesz az? Ügyet se vetünk rá. Hát ez **vétkes könnyelműség**, mely később keservesen megboszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. **A legtöbb betegség kuforrása a gyomor**

19.670. sz.

alisp. 1897.

Hirdetmény.

Baranyavármegye törvényhatóságánál elhalálozás folytán megüresedett, a folyó évi október hó 11-én tartandó törvényhatósági bizottsági évnegyedes rendes közgyűlésben választás utján betöltendő, **évi 920 frt** fizetéssel és **200 frt** lakbérrel javadalmazott

árvaszéki jegyzői állásra,

úgy az ennek betöltésénél **esetleg megüresedő többi állásokra** pályázatot hirdetek.

Pályázni kívánókat felhívom hogy az 1883. évi I. t. cz. 3. §-ában előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat **báró Fejérváry Imre főispán ur Ó Méltóságához** czimezve hozzám legkésőbb **folyó évi október hó 6-áig** nyujtsák be.

Pécs, 1897. évi szeptember hó 17-én.

Baranyavármegye alispánja helyett:

Kószits Kámill,
m. főjegyző.

HOLLANDI

életbiztosító részvény-társaság (Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)
BUDAPEST, VIII., Kerepesi-ut 4. (Nemzeti színház bérháza.)

Igazgató: **TOLNAY LAJOS**, min. tanácsos, országy. képviselő.

Vezértitkár: **STIGNITZ IMRE**.

A társaság magyarországi üzletei után a tartalékokat magyar óvadékképes értékpapirokban a magy. királyi állampénztárban helyezi el.

1896. év végeig

124 millió korona
biztosítás kötött.

Referenciákat

a magyar általános hitelbank ad.

Kivonat a díjtáblázatokról

A tőke elhalálozás alkalmával fizetendő

A tőke 20 év után vagy időelőtti elhalálozás alkalmával azonnal fizetendő

Díjtétel 100 korona után

Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.
25	1.80,34	2.30,43	3.16,52	4.66,25	4.11,34	4.22,43
26	1.84,35	2.38,44	3.30,53	4.88,26	4.12,35	4.24,44
27	1.88,36	2.46,45	3.44,54	5.12,27	4.13,36	4.27,45
28	1.93,37	2.54,46	3.59,55	5.37,28	4.14,37	4.30,46
29	1.98,38	2.63,47	3.73,56	5.64,29	4.15,38	4.33,47
30	2.03,39	2.72,48	3.91,57	5.93,30	4.16,39	4.36,48
31	2.09,40	2.82,49	4.08,58	6.24,31	4.17,40	4.39,49
32	2.16,41	2.94,50	4.26,59	6.57,32	4.18,41	4.45,50
33	2,23,42	3.04,51	4.45,60	6,97,33	4.20,42	4.50

Felügyelő **Baranya és Tolnamegyék területén:**
Horváth Miklós ur, Pécs, Mária-utca 23.